

Pytanie nr 559
w sprawie
stanu postępowań prokuratorskich wniesionych w oparciu o raport Komisji
Likwidacyjnej Wojskowych Służb Informacyjnych

Zgłaszający: **Janusz KRASOŃ, Wacław MARTYNIUK**

Adresat: minister sprawiedliwości

Data wpływu: **16-02-2010**

Odpowiedź:

Odpowiadający: **Jerzy SZYMAŃSKI** - zastępca prokuratora generalnego

Data udzielenia: **18-02-2010** - posiedzenie nr 61; odpowiedź ustna

Odpowiadający: **Krzysztof PARULSKI** - zastępca prokuratora generalnego

Data udzielenia: **18-02-2010** - posiedzenie nr 61; odpowiedź ustna

6 kadencja, 61 posiedzenie, 2 dzień (18-02-2010)
10 punkt porządku dziennego: Pytania w sprawach bieżących.

Poseł Janusz Krasoń:

Dziękuję.

Panie Marszałku! Panie Ministrze! 30 czerwca 2006 r. rozwiązane zostały Wojskowe Służby Informacyjne. Przez blisko trzy i pół roku opinia publiczna epatowana była sensacyjnymi doniesieniami o skali przestępstw dokonywanych rzekomo przez żołnierzy i pracowników cywilnych tych służb. Wyołbrzymiano nawet drobne nieprawidłowości, mnożąc liczbę zawiadomień w sprawach, które nigdy nie uzasadniały podejrzenia popełnienia przestępstwa. Ich liczba miała robić wrażenie - 100, 200, 300. Jak w każdej służbie specjalnej na świecie także w WSI zdarzały się wykroczenia i przestępstwa. Ich sprawcy karani byli dyscyplinarnie lub na drodze postępowań przygotowawczych. Sprawy zakończone w sądzie były znane opinii publicznej.

Komisja weryfikacyjna poprzez swą działalność wyznaczyła nowe standardy. Zniesławiano ludzi, którzy, jak orzekł Trybunał Konstytucyjny, pozbawieni byli prawa do należytej obrony. Dziś wielu z nich wygrywa procesy w sądach, a odszkodowania płacone przez Skarb Państwa sięgają setek tysięcy złotych. Wygrywają sprawy w NSA w przedmiocie sprostowania oraz usunięcia z raportu komisji informacji nieprawdziwych, niepełnych i zebranych przez jej przewodniczącego w sposób sprzeczny z ustawą, konstytucją oraz Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

W tej sytuacji, w czwartym roku po rozwiązaniu WSI, proszę pana ministra o podanie:

- Ile zawiadomień o popełnieniu przestępstwa wpłynęło z Komisji Weryfikacyjnej Wojskowych Służb Informacyjnych?
- Ilu żołnierzy i pracowników cywilnych WSI zostało oskarżonych przed sądami i ilu zostało skazanych za przestępstwa ujawnione przez komisję weryfikacyjną?
- Jaki jest procent postępowań przygotowawczych wszczętych przeciwko tym osobom w stosunku do liczby zawiadomień złożonych przez komisję weryfikacyjną?

Dziękuję.

Zastępca Prokuratora Generalnego RP Naczelnny Prokurator Wojskowy Krzysztof Parulski:

Panie Marszałku! Panie i Panowie Posłowie! Wysoka Izbo! Na podstawie zawiadomień przewodniczących komisji weryfikacyjnej pana Antoniego Macierewicza i pana Jana Olszewskiego prokuratury wojskowe zarejestrowały **401 postępowań karnych**. W liczbie tej zawiera się również **9 zawiadomień** złożonych przez szefa Służby Wywiadu Wojskowego pułkownika Radosława Kujawę w oparciu o materiały pozostawione przez komisję weryfikacyjną.

Do chwili obecnej prokuratorzy wojskowi zakończyli **355 postępowań**. Wydano m.in.:

- **268** odmów wszczęcia śledztwa,
- **35** spraw zakończono umorzeniem śledztwa,
- **4** sprawy skierowano do sądu z wnioskami o warunkowe umorzenie postępowania karnego,
- w **4** sprawach zawieszono postępowanie karne,
- **2** sprawy przekazano według właściwości prokuraturze powszechnej,
- **28** spraw wyłączono do odrębnego postępowania,
- **5** spraw połączono z innymi śledztwami.

W biegu pozostaje **46 śledztw**.

W toku prowadzonych postępowań przedstawiono **zarzuty łącznie 32 podejrzanym**. Jak powiedziałem wcześniej, **4 z nich skierowano do sądu**, wobec **8 umorzono śledztwa**, a w stosunku do **20 podejrzanym toczą się postępowania karne**.

Z powyższego zestawienia wynika, że w większości przypadków sprawy z zawiadomienia szefa SKW i przewodniczącego komisji weryfikacyjnej kończą się odmową wszczęcia śledztwa lub jego umorzeniem. Podstawą prawną podjętych decyzji były negatywne przesłanki procesowe: **przedawnienie karalności, niepopelnienie czynu lub brak znamion czynu zabronionego**.

Pragnąłbym jeszcze zwrócić uwagę na to, że przedmiotem powyższych postępowań były z reguły zawiadomienia o nieprawidłowościach w prowadzeniu przez byłych żołnierzy WSI postępowań sprawdzających z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych, w wyniku czego bezpodstawnie wydawane były poświadczenia bezpieczeństwa dopuszczające do niejawnych prac i materiałów.

Druga istotna grupa to zawiadomienia o ewentualności zaistnienia podejrzenia popełnienia przez byłych żołnierzy WSI przestępstw określonych w **art. 79 i 79a** ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego, polegających na oświadczeniu nieprawdy w wyjaśnieniach i oświadczeniach złożonych w trybie art. 67 ust. 1 i 3 oraz art. 63 ust. 4 i 4a ww. ustawy.

Aktualnie prokuratury wojskowe prowadzą **11% spraw** z zawiadomienia przewodniczącego komisji weryfikacyjnej oraz szefa SKW i szefa SWW, z tego **41 śledztw** prowadzonych jest w Prokuraturze Okręgowej w Warszawie. Chciałbym podkreślić, iż wszystkie postępowania karne prokuratorzy prowadzą jako śledztwa własne. Sprawy te są objęte klauzulą "ściśle tajne". Dodam, że prokuratorzy wojskowi prowadzą je z dużym nakładem staranności.

Dziękuję.

Zastępca Prokuratora Generalnego RP Jerzy Szymański:

Panie Marszałku! Panie Pośle! Wysoka Izbo! Chciałbym odnieść się do tej części pytania, która dotyczy cywilnych organów ścigania. Jest jedno dosyć istotne postępowanie, o którym chciałbym krótko poinformować. Aktualnie jest ono w biegu, prowadzi je Wydział V do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Apelacyjnej w Warszawie. Przedmiotem tego postępowania jest podejrzenie popełnienia przestępstwa przez członków komisji weryfikacyjnej do spraw likwidacji Wojskowych Służb Informacyjnych w okresie od lipca 2006 r. do 15 lutego 2007 r. w Warszawie. Miało ono polegać na niedopełnieniu ciążącego na nich obowiązku poddania rzetelnej weryfikacji prawdziwości danych zebranych w toku postępowania likwidacyjnego WSI i dopuszczeniu do zamieszczenia w raporcie z likwidacji WSI, podanym do publicznej wiadomości 16 lutego 2007 r., nieprawdziwych danych dotyczących osób fizycznych i podmiotów gospodarczych, pochodzących z niewiarygodnych źródeł, co stanowi działanie na szkodę interesu prywatnego osób, jak i podmiotów wymienionych w tym raporcie, to jest czyn z art. 231.

Początkowo postępowanie to prowadzone było w prokuraturze okręgowej, następnie zostało przejęte przez prokuraturę apelacyjną. Jest ono w tej chwili intensywnie prowadzone. Napotykamy trudności o charakterze procesowym, ponieważ większość materii objęta jest klauzulą tajności. Przesłuchujemy świadków, badamy dokumenty, jednym słowem w toku prowadzonego śledztwa weryfikujemy ustalenia komisji likwidacyjnej. Postępowanie to zostało zainicjowane zawiadomieniem o przestępstwie złożonym przez osoby, które czuły się pokrzywdzone ustaleniami tejże komisji. Status osób pokrzywdzonych przyznano **ok. 30 osobom**. Postępowanie to nie jest zakończone, zostało przedłużone **do 5 lipca 2010 r.**

Dziękuję bardzo.

Posel Janusz Krason:

Dziękuję serdecznie, panie marszałku.

Dziękuję panu Szymańskiemu za to uzupełnienie. Chciałbym zapytać, czy prokuratura zamierza wyciągnąć konsekwencje w stosunku do osób, które składały bezzasadnie ogromną liczbę zawiadomień, sprawiając, że prokurator angażował się w procedury, podczas gdy środki i jego siły można by było wykorzystać w innych sprawach, z większym pożytkiem dla dobra publicznego.

Przy tej okazji chciałbym zwrócić uwagę na to, że sama komisja weryfikacyjna nie wywiązała się z nałożonych ustawą obowiązków, albowiem była zobowiązana do złożenia marszałkowi Sejmu sprawozdania ze swojej działalności za pośrednictwem Komisji do Spraw Służb Specjalnych, a takie sprawozdanie nie wpłynęło.

Zadałem to pytanie także z tego powodu, że przez wiele miesięcy 3 lata temu opinia publiczna była epatowana informacjami o ogromnej skali przestępstw. Dzisiaj rzadko się o tym mówi, a warto powiedzieć prawdę, że przecież wśród wielu podejrzanych i oskarżonych zdecydowaną ich większość stanowili ludzie rzetelnie służący Rzeczypospolitej.

Dziękuję.

Zastępca Prokuratora Generalnego RP Jerzy Szymański:

Panie Marszałku! Panie Pośle! Postępowanie, o którym wspomniałem, toczy się aktualnie w fazie in rem, więc nie wykluczamy, że mogą pojawić się zarzuty. Natomiast na obecnym etapie trudno mi powiedzieć, jaki będzie materiał. Dodatkowo jeszcze chciałbym powiedzieć, że prokuratury warszawskie, zwłaszcza prokuratura okręgowa, prowadziły szereg - około kilkunastu - postępowań, które były inicjowane przez pana przewodniczącego komisji weryfikacyjnej. Wszystkie postępowania zostały zakończone umorzeniami postępowań, jeśli je wszczęto, a jeżeli nie doszło do wszczęcia, to koniec nastąpił z powodu odmowy wszczęcia. Wszystkie decyzje zapadłe w postępowaniach są w tych sprawach, których dotyczyły, aktualnie prawomocne.

Dziękuję, panie marszałku.